

12.

Wartość własnej płci oraz jej akceptacja

I. PROSPEKT WARTOŚCI

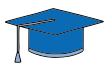
1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój emocjonalny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Poznanie własnej sfery uczuciowej

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Akceptacja i postawa szacunku wobec własnej płci i drugiego człowieka

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Poznanie różnic między męskością a kobiecością.

- Odkrycie wartości swojej płci¹.
- Płeć jako zadanie.
- Godność kobiety i mężczyzny w okresie dojrzewania płciowego.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Należy rozpoznać swoją tożsamość płciową i wynikające z niej zadania².
- Należy akceptować swoją płeć.
- Należy uczyć się odpowiedzialności za swoją płeć.

Zasady

- Odkrywam specyfikę swojej płci.
- Staram się zrozumieć różnice wynikające z odmienności płci.
- Odkrywam swoją rolę jako chłopca – mężczyzny lub dziewczynki – kobiety w społeczeństwie i kulturze.
- Szanuję osobę innej płci.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Wzajemny szacunek rodziców jest świadectwem równości i godności obu płci.
- Zarówno ojciec, jak i matka odgrywają niezbędną rolę w przeżywaniu przez dziecko własnej płci.
- Dobre relacje syna z matką oraz córki z ojcem decydują o prawidłowym podejściu dziecka do własnej płciowości.
- Miłość rodziców kształtuje psychiczną płeć dziecka.
- Relacje seksualne rodziców nabierają specjalnej wartości i godności – są wyrazem miłości ludzkiej, i miłości małżeńskiej.

¹ „Płciowość określa mężczyznę i kobietę nie tylko na płaszczyźnie fizycznej, ale także psychicznej i duchowej, znacząc każde z nich odmiennym wyrazem. Jest ona także rzeczywistością, dzięki której człowiek rozpoznaje siebie jako osobę ludzką”. A. Świerczek, *Ciało ludzkie*, w: *Encyklopedia bioetyki. Personalizm chrześcijański*, red. A. Muszala, wyd. Polwen, Radom 2009, s. 144.

² „Cielesność ludzka oraz związana z nią płciowość nie jest czymś czysto biologicznym, ale odnosi się do wewnętrznej istoty osoby. Określa mężczyznę i kobietę nie tylko w płaszczyźnie fizycznej, ale także psychicznej i duchowej, znacząc każde z nich odmiennym wyrazem”. *Człowiek – osoba – płeć*, red. M. Wójcik, wyd. Fundacja Pomoc Rodzinie, Łomianki 1998, s. 256.

Zasady

- Pomagam dziecku odkrywać wartość płci.
- Pełniąc rolę matki lub ojca, uczę młodego człowieka, w jaki sposób wypełnia się powołanie danej płci.
- Żyję w taki sposób, aby moje relacje ze współmałżonkiem świadczyły o wzajemnym szacunku, miłości, ale również o podziale ról należnych danej płci.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Należy wychowywać do wzajemnego poszanowania między chłopcami i dziewczętami.
- Należy uświadamiać uczniom ich powołanie, które wyznacza dana płeć.
- Życie seksualne jest zarezerwowane tylko dla relacji małżeńskich.

Zasady

- Wyznaczam w klasie zadania adekwatne do predyspozycji wpisanych w określoną płć.
- Męskość i kobiecość formuję we wzajemnych relacjach między chłopcami i dziewczynkami.
- Wspólnie z uczniami szukam dobrych wzorców relacji damsko-męskich.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Uczniowie podzieleni na dwie grupy: męską i żeńską przygotowują listę cech właściwych mężczyźnie i kobiecie. Listy te wymienia się następnie pomiędzy uczniami i uczennicami. Po korekcie, tworzy się kodeks zachowań i wartości właściwych danej płci, z uwzględnieniem odpowiedzialności za powołanie przysługujące kobiecie i mężczyźnie.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Uczeń akceptuje swoją płć, jest świadomy jej wartości, rozpoznaje swoje powołanie jako mężczyzny albo kobiety. Jednocześnie szanuje płć odmienną. Spotkanie z osobą płci odmienną pomaga odkrywać własną tożsamość. W rodzinie właściwe relacje między rodzicami i rodzeństwem gwarantują prawidłowy rozwój płciowy młodego człowieka.

1.10. ZAGROŻENIA

Mogą zacierać się różnice między kobietą i mężczyzną, co powoduje deformacje osobowości. Kobieta wykonuje prace i zadania przeznaczone dla mężczyzn, natomiast mężczyzna traci poczucie odpowiedzialności. Brak akceptacji jednego z rodziców prowadzi do negacji swojej płciowości i zagubienia sensu swojego powołania. Deficyt odpowiednich wzorców w przeżywaniu płciowości powoduje, że płć sprowadza się do wymiaru wyłącznie seksualnego. Zamiast odkrywać godność, odpowiedzialność oraz role jakie pełnią kobieta i mężczyzna, postrzega się osoby jedynie jako obiekty seksualne. Młodzież zbyt wcześnie podejmuje życie seksualne, pomijając trud kształtowania w sobie postawy czystości.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Płciowość odgrywa ważną rolę w życiu człowieka. Jest ważną cechą, która znacząco wpływa na osobowość, sposób porozumiewania się z innymi, a przede wszystkim na wyrażanie i przeżywanie miłości. We współczesnej kulturze sfera ludzkiej płciowości jest odrywana od integralnej wizji człowieka i jego nadprzyrodzonego powołania; rola płciowości w życiu człowieka jest umniejszana i sprowadza się ją tylko do aspektu popędowego. Przy tak rozumianej płciowości istotne znaczenie ma wychowanie, które powinno wskazać na związek ludzkiej płciowości ze światem wartości moralnych, takich jak małżeństwo, rodzina, przekazywanie życia i wyrażanie miłości. Te zadania powinna spełnić rodzina, ale także szkoła.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Akcja pierwszej części powieści *Opowieści z Narnii* pt. *Lew, Czarownica i Stara Szafa* toczy się w starym wiejskim domu sędziego Profesora, który dał schronienie czwórce dzieci, uciekającej z bombardowanego przez Niemców Londynu. Dzieci, bawiąc się w chowanego w zakamarkach wielkiego domu, odnajdują w starej szafie przejście do niezwyklej krainy – Narnii. Tam okazuje się, że są wyczekiwanyimi władcami tej baśniowej krainy i to właśnie oni mają wyzwolić Narnię spod panowania Białej Czarownicy. Poznają Aslana – władcę Narnii i wraz z nim oraz jego armią, pokonują Czarownicę i jej sprzymierzeńców. Dzieci pozostają w Narnii i zasiadają na czterech tronach Królestwa. Kiedy po wielu latach czwórka rodzeństwa odnajduje drogę do własnego świata, okazuje się, że minęło tam zaledwie kilka minut.

Książka ta to nie tylko opowieść o wspaniałych przygodach czworga dzieci, ale także historia relacji rodzeństwa: wsparcia i odrzucenia, konfliktów i pojednań, poszukiwania i odnajdywania własnych celów.

- Piotrze, Synu Adama – powiedział Święty Mikołaj.
- Jestem Panie – odpowiedział Piotr.
- To są prezenty dla Ciebie. I pamiętaj, że to nie są zabawki. Być może czas, w którym ich użyjesz, nie jest już tak daleki. Niech ci służą.

Mówiąc to wręczył Piotrowi tarczę i miecz. [...] Przyjął te dary w milczeniu i z powagą, ponieważ czuł, że nie jest to zwykły prezent na Boże Narodzenie.

– Zuzanno, Córkó Ewy – powiedział Święty Mikołaj – to dla ciebie.

I wręczył jej łuk z kołczanem pełnym strzał oraz mały róg z kości słoniowej.

– Możesz użyć tego łuku tylko w wielkiej potrzebie, bo nie masz brać udziału w bitwie. Ten łuk nie chybia. A kiedy zadmiesz w róg, zawsze, gdziekolwiek będziesz, zjawi się jakaś pomoc.

Wreszcie powiedział:

– Łucjo, Córkó Ewy. – I Łucja podeszła do niego. Dał jej buteleczkę z czegoś, co wyglądało jak szkło (ale później opowiadano, że była z diamentu) oraz mały sztylet.

– W tej butelce – wyjaśnił – jest lek zrobiony z soku jednego z Ognistych Kwiatów, które rosną w Górach Słońca. Gdyby któreś z was było ranne, wystarczy kilka kropel z tej buteleczki, a rana zniknie. A ten sztylet jest do obrony własnej, i to tylko w największym niebezpieczeństwie. Ty również nie będziesz brała udziału w bitwie.

– Dlaczego proszę pana? – zapytała Łucja. – Myślę... no, nie wiem... ale myślę, że byłabym dzielna.

– Nie w tym rzecz – odpowiedział. – Po prostu bitwy nie wyglądają zbyt ładnie, gdy biorą w nich udział kobiety. [...]

Dwaj królowie i dwie królowe zarządzili Narnią sprawiedliwie, a panowanie ich było długie i szczęśliwe. [...] w miarę jak upływały lata, zmienili się i wydorośleli. Piotr stał się wysokim, barczystym mężczyzną i słynnym rycerzem, a nazywano go Piotrem wspaniałym. Zuzanna wyrosła na smukłą, pełną wdzięku dziewczynę [...]. Nazywano ją królową Zuzanną Łagodną. Edmund stał się mężczyzną poważniejszym i spokojniejszym niż Piotr i zasłynał z mądrych rad i wyroków, a nazywano go królem Edmundem Sprawiedliwym. A Łucja pozostała wciąż tak samo żywa i złotowłosa [...]. Jej własny lud nazywał ją Łucją Mężną.

C.S. Lewis, *Lew, czarownica i stara szafa*, w: *tegoż, Opowieści z Narnii*, tłum. A. Polkowski, Wydawnictwo Media Rodzina, Poznań [b.r.], s. 82-83, 131.

Powyższy fragment charakteryzuje każde z dzieci: Łucję, Edmunda, Zuzannę i Piotra. Tak jak ich widział władca Narnii Aslan; zdradzając to dary,

które otrzymali od niego. Po latach władania Narnią widzimy te same dzieci odmienione. Wydorosleli. Ich relacje, choć na początku książki były trudne i konfliktogenne, teraz są bardzo dobre, oparte na szacunku i zrozumieniu. Omawianie tej wartości warto oprzeć na podanym fragmencie z książki lub na fragmencie filmu pod tym samym tytułem.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Bóg stworzył człowieka mężczyzną i kobietą, wprowadzając przez to w całe dzieje ludzkości ową szczególną „dwoistość” przy całkowitej równości, gdy chodzi o godność osobową oraz zdumiewającej komplementarności, gdy chodzi o podział przymiotów, właściwości i zadań, związanych z męskością i kobiecością istoty ludzkiej.

PS 12.

LdR 6.

Słowa Księgi Rodzaju zawierają prawdę o człowieku, której odpowiada najszerzej rozumiane doświadczenie ludzkości: człowiek jako mężczyzna i kobieta „od początku” całe życie ludzkiej zbiorowości wspólnoty, społeczności i społeczeństwa noszą znamię tej pierwotnej dwoistości. Stanowi o niej męskość i kobiecość poszczególnych osób, a każda wspólnota czy społeczność czerpie z tej dwoistości swą szczególną charakterystykę i szczególne bogactwo we wzajemnym dopełnianiu się osób.

AL 35.

Jako chrześcijanie nie możemy zrezygnować z proponowania małżeństwa, tylko dlatego, by nie przeciwstawić się aktualnej wrażliwości, by nadążyć za modą lub z powodu poczucia niższości wobec upadku moralnego i ludzkiego. Pozbawialibyśmy świat wartości, które możemy i musimy wносить. To prawda, że nie ma sensu, aby zatrzymywać się na retorycznym oskarżaniu aktualnego zła, jakby to mogło coś zmienić. Niczemu nie służy także próba narzucania norm siłą władzy. Oczekuje się od nas wysiłku bardziej odpowiedzialnego i hojnego, polegającego na przedstawieniu przyczyn i motywacji, aby nasze opowiedzenie się za małżeństwem i rodziną było takie, by ludzie byli bardziej gotowi do odpowiedzi na łaskę, jaką daje im Bóg.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

A obok krzyża Jezusowego stały: Matka Jego i siostra Matki Jego, Maria, żona Kleofasa, i Maria Magdalena. Kiedy więc Jezus ujrzał Matkę i stojącego obok Niej ucznia, którego miłował, rzekł do Matki: „Niewiasto, oto syn twój”. Następnie rzekł do ucznia: „Oto Matka twoja”. I od tej godziny uczeń wziął Ją do siebie.

J 19,25-27;
por. Rdz 19,26-27.

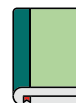
3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Płodność miłości małżeńskiej obejmuje także owoce życia moralnego, duchowego i nadprzyrodzonego, jakie przez wychowanie rodzice przekazują swoim dzieciom. Rodzice są głównymi i pierwszymi wychowawcami swoich dzieci. W tym sensie podstawowym zadaniem małżeństwa i rodziny jest służba życiu.

KKK 1653.

IV. LITERATURA

- Antonelli M., *W poszukiwaniu zagubionego ciała. Zaproszenie do refleksji*, tłum. K. Kozak, wyd. Jedność, Kielce 2006.
- Carroll L., *Alicja w Krainie Czarów*, tłum. A. Marianowicz, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2005, s. 6-107.
- Cohen R., *Wyjść na prostą. Rozumienie i uzdrawianie homoseksualizmu*, tłum. A. Jankowiak, Wydawnictwo Światło-Życie, Kraków 2013.
- Człowiek – osoba – płeć*, red. M. Wójcik, wyd. Fundacja Pomoc Rodzinie, Łomianki 1998.
- Franciszek, *Posynodalna adh. «Amoris laetitia». O miłości w rodzinie*, Wydawnictwo M, Kraków 2016.
- Jan Paweł II, *List apostolski Parati semper do młodych całego świata z okazji Międzynarodowego Roku Młodzieży*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 3, *Listy*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 251-275.
- Jan Paweł II, *List Gratissimam sane do rodzin z okazji Roku Rodziny 1994*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 3, *Listy*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 358-399.

- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- Lewis C.S., *Lew, Czarownica i stara szafa*, w: tegoż, *Opowieści z Narnii*, tłum. A. Polkowski, Wydawnictwo Media Rodzina, Poznań [b.r.], s. 9-135.
- Ombach M., *W drodze do prawdziwej miłości*, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2002.
- Pawlukiewicz P., *Porozmawiajmy spokojnie o tych sprawach*, wyd. Liberton, Warszawa 1998.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia*, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Początki świata. Narodziny bogów i tytanów*, w: A. Nożyńska-Demianiuk, *Mity greckie*, wyd. Ibis, Poznań 2018, s. 9-13.
- Póltawska W., *Przygotowanie do małżeństwa*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2002.
- Pulikowski J., *Ewa czuje inaczej. Warto zadbać o uczucia*, Inicjatywa Wydawnicza Jerozolima, Poznań 2008.
- Regulska A., *Wartość czystości seksualnej. Analiza etyczno-pedagogiczna*, Wydawnictwo Maternus Media, Tychy 2007.
- Struzik Z., *Zeszyt o Bożej Opatrzności nr 10. Teologia ciała w nauczaniu Jana Pawła II*, wyd. Instytut Papieża Jana Pawła II, Warszawa 2018.
- Świerczek A., *Ciało ludzkie*, w: *Encyklopedia bioetyki. Personalizm chrześcijański*, red. A. Muszala, wyd. Polwen, Radom 2009, s. 139-144.
- Wojtyła K., *Miłość i odpowiedzialność*, wyd. TN KUL, Lublin 2015.
- Wojtyła K., *Osoba i czyn oraz inne studia antropologiczne*, wyd. TN KUL, Lublin 2019.
- Wolicki M., *Dojrzała osobowość – dojrzałe sumienie*, wyd. TUM, Wrocław 2000.

